

CRITERIS PER A L'AVALUACIÓ DE TITULACIONS AMB MODALITAT D'ENSENYAMENT NO PRESENCIAL O SEMIPRESENCIAL

L'avaluació de titulacions que ofereixen modalitats d'ensenyament no presencial o semipresencial està subjecta al marc i als criteris que es defineixen amb caràcter general a les Guies d'avaluació per al conjunt de totes les titulacions oficials. Els criteris específics d'aquest document estableixen les consideracions addicionals que cal tenir en compte quan la titulació avaluada ofereix modalitats d'ensenyament no presencial o semipresencial.

Amb caràcter general, l'aplicació d'aquestes consideracions en l'avaluació de titulacions que ofereixen modalitats d'ensenyament no presencial o semipresencial ha de tenir en compte, com també passa amb la resta de titulacions, la naturalesa del que s'està avaluant. En aquest sentit, sembla clar que:

- > a un nivell **institucional**, l'abordatge de l'avaluació ha de prendre en consideració la naturalesa de la Universitat; si és una universitat en línia o una universitat "presencial o tradicional".
- > a un nivell de **programa (titulació)**, l'abordatge de l'avaluació ha de prendre en consideració l'àmbit de coneixement, en funció de si és àmbit regulat o no (per exemple determinades titulacions de Salut), o en funció de si pertany a una disciplina que requereix d'especials habilitats de tipus relacional, creatives o pràctiques (per exemple titulacions d'Educació, o titulacions d'Arts i Disseny, etc.).
- > a un nivell de **matèria** o assignatura, l'abordatge de l'avaluació ha de prendre en consideració les seves tipologies o característiques, en funció de si son més pràctiques o més teòriques, si tenen un component instrumental, o de si requereixen de recursos materials determinats.
- > i, finalment, a un nivell més concret, l'abordatge de l'avaluació ha de tenir en compte la naturalesa i complexitat dels **resultats d'aprenentatge** que es proposen. En aquest sentit, cal tenir especialment ben definida l'estratègia i el model (concretat en recursos i metodologies docents, activitats d'aprenentatge i sistemes d'avaluació no presencials) per desenvolupar i avaluar en l'estudiant coneixements, habilitats i competències¹ complexes en un entorn de no presencialitat.

---

¹ Veure el model KSC (knowledge, skills, competències) emprat al [Marc català de qualificacions per a l'educació superior](#) (AQU Catalunya, 2019)

Per a l'avaluació de titulacions que ofereixen modalitats d'ensenyament no presencial o semipresencial també es fa necessari que la universitat responsable evidencii que disposa de:

- > Una estratègia institucional en relació a la docència no presencial, ja que aquest tipus de docència requereix suports i recursos complementaris a la presencialitat que s'han de tenir en compte institucionalment, i que, preferiblement, haurien de quedar recollits en la missió i visió de la universitat;
- > Les polítiques i criteris institucionals per a l'assegurament de la qualitat dels programes que ofereixen docència no presencial. La institució ha d'oferir un marc dins el qual els i les responsables acadèmiques de la titulació poden dissenyar el programa formatiu i desenvolupar el procés d'ensenyament-aprenentatge en consonància amb l'estratègia, les polítiques i els recursos previstos per a la no presencialitat. Aquest marc proporciona criteris a les titulacions sobre, entre altres:
  - el disseny de les metodologies docents, activitats formatives i sistemes d'avaluació d'aplicació a titulacions semipresencials i no presencials,
  - el desenvolupament dels recursos d'aprenentatge propis de la no presencialitat,
  - la disponibilitat i l'ús de recursos documentals per a la formació no presencial i fonts de referència específics de la disciplina,
  - l'ús del campus virtual, concretant les tipologies d'interrelació entre professorat i estudiants, els criteris d'escalabilitat de grups, etc. Ha de permetre la disponibilitat i persistència de les evidències d'avaluació i seguiment de l'estudiant,
  - l'atenció de les necessitats (metodològiques i tecnològiques) pròpies de l'estudiantat matriculat en titulacions de modalitats semipresencials i no presencials,
  - l'actuació i la formació del professorat implicat en la docència de titulacions de modalitats semipresencials i no presencials,
  - el reconeixement de la dedicació docent i la disponibilitat d'una gestió acadèmica adaptada a la impartició de titulacions de modalitats semipresencials i no presencials, i
  - la provisió d'informació pública relativa a les necessitats de l'estudiantat que opta a matricular-se o està matriculat a titulacions de modalitats semipresencials i no presencials.
- > El compromís i suport de la institució pel que fa a la disponibilitat dels recursos humans i materials necessaris per al desenvolupament de la docència no presencial, que han d'incloure el suport i formació de professorat i d'estudiants, així com els recursos tecnològics necessaris.

A continuació s'exposen els criteris específics per a l'avaluació de titulacions que s'imparteixen en modalitat semipresencial o no presencial, classificats per dimensions d'avaluació.

1. Descripció de la titulació

Les titulacions han identificar la modalitat o modalitats d'ensenyament segons les definicions aportades en aquest document: *Presencial, Semipresencial, No presencial*.

Les titulacions que s'imparteixen en modalitat semipresencial o no presencial han de justificar que segueixen l'estratègia institucional sobre la docència no presencial, així com les polítiques i criteris institucionals i el plantejament de la institució sobre el seu model educatiu. També ha de quedar palès el compromís i suport de la institució pel que fa a la disponibilitat de recursos humans i materials per al desenvolupament de les modalitats semipresencial i no presencial.

A nivell de cada titulació, cal justificar la idoneïtat de la modalitat o modalitats escollides atenent a:

- > La pertinència de la modalitat plantejada
  - per a l'adquisició dels resultats d'aprenentatge definits a la titulació;
  - per al perfil d'estudiant (estudiantat internacional, estudiantat amb experiència professional prèvia, etc.).
- > Els referents nacionals i/o internacionals que s'imparteixen en les modalitats que es proposen.
- > Una breu explicació de la modalitat o modalitats d'ensenyament escollides per la titulació, on s'expliquin els trets principals de la proposta formativa.

Aquests aspectes son especialment rellevants en titulacions que donen accés a alguna professió regulada o que tenen un alt component pràctic i/o experimental.

En el cas de **titulacions que s'ofereixen en més d'una modalitat**, cal informar sobre el nombre total de places de nou ingrés, que es correspon amb la suma de les places que s'ofereixen a cada modalitat. A més, la titulació haurà d'aportar aquesta informació desglossada per a cadascuna de les modalitats en que s'imparteix el programa formatiu.

Adicionalment, en el cas que hi hagi diferències entre les modalitats, cal aportar informació diferenciada sobre:

- > La normativa acadèmica de la universitat.
- > L'adaptació dels règims de permanència (en cas d'existir).
- > La definició del frau i ús indegut, i les conseqüències que això pot comportar per l'alumnat.

- > Les condicions en què l'alumnat pot canviar de modalitat d'ensenyament.

Finalment, en el cas de les **modificacions de titulacions**, és necessari justificar els motius pels quals es proposa el canvi de modalitat, basant-se en criteris pedagògics i/o d'accés; i relacionar els beneficis que comporta per a l'estudiantat i per al programa.

2. Resultats d'aprenentatge

Les titulacions que s'imparteixen en modalitat semipresencial o no presencial han de tenir ben definida l'estratègia i el model per desenvolupar i avaluar en l'estudiant coneixements, habilitats i competències complexes en un entorn de no presencialitat.

En el cas de **titulacions que s'ofereixen en més d'una modalitat** d'ensenyament cal assegurar que l'estudiant podrà assolir el mateix perfil de formació amb independència de la modalitat escollida.

3. Informació pública

Les titulacions que s'imparteixen en modalitat semipresencial o no presencial han d'oferir informació als i les estudiants que opten a matricular-se sobre les principals característiques de la proposta formativa:

- > grau de presencialitat requerit,
- > model pedagògic i la càrrega de treball associada,
- > equipaments o programari necessaris per dur a terme la docència no presencial,
- > materials i recursos educatius disponibles,
- > serveis i els punts d'atenció a l'alumnat,
- > temps màxim de resposta a les consultes,
- > etc.

També cal especificar si l'alumnat ha de cursar de forma presencial algun mòdul/matèria/assignatura del pla d'estudis i, en cas que el programa formatiu inclogui pràctiques externes presencials obligatòries, la universitat n'ha d'informar l'alumnat.

En el cas dels i les estudiants ja matriculats, cal informar sobre els mecanismes per a l'atenció de les seves necessitats, tals com situacions d'estudiants que es troben en diferents fusos horaris a l'hora d'atendre activitats síncrones, o situacions d'estudiants que desitgin canviar de modalitat durant el desenvolupament de la titulació.

4. Sistemes de suport a l'estudiantat

Les titulacions que s'imparteixin en modalitat semipresencial o no presencial han d'adaptar els seus sistemes de suport a l'estudiantat. Cal que prenguin en consideració la diversitat de perfils dels i les estudiants pròpia d'aquestes modalitats, i estar disponibles durant el període d'aprenentatge. Atesa la importància dels mecanismes de suport i orientació, aquests han de formar part de la política i l'estratègia de la institució, i poden estar formalitzats en un Pla d'acció tutorial. Els mecanismes de tutorització i seguiment dels estudiants han d'incloure:

- > Les funcions del professorat tutor.
- > El procediment a seguir i els criteris a aplicar que permetin dur a terme un seguiment de la traçabilitat de la participació i interacció no presencial de cada estudiant en les matèries, les assignatures, els fòrums de debat i les tasques proposades.
- > La periodicitat amb què el professorat tutor ha de contactar amb l'alumnat i, en particular, en quins casos s'activen les alarmes (per exemple, quan un/a alumne/a deixa de completar tasques).
- > El temps màxim de resposta a les consultes que l'estudiantat dirigeix al professorat tutor o als serveis d'orientació.

En el cas de matricular estudiants procedents de països amb una zona horària diferent, s'han de detallar les mesures adoptades per garantir els serveis de tutorització i seguiment.

5. Planificació de la titulació

Les titulacions que s'imparteixin en modalitat d'ensenyament semipresencial o no presencial han d'aportar una explicació detallada de la modalitat o modalitats escollides, on s'expliquin els trets principals de la proposta formativa i quedi palès el seu alineament amb el model educatiu institucional en el que es recolza.

De manera més concreta, aquesta explicació de la modalitat escollida ha d'incloure:

- > Una definició de l'estratègia i el model per desenvolupar i avaluar en l'estudiant coneixements, habilitats i competències complexes en un entorn de no presencialitat.
- > Una concreció sobre el desplegament de la proposta formativa que informi sobre les característiques de les metodologies docents, activitats formatives i sistemes d'avaluació previstes en la docència no presencial.

- > Una explicació sobre el desenvolupament dels recursos d'aprenentatge propis de la no presencialitat, i sobre la disponibilitat i l'ús de recursos documentals i fonts de referència específics de la disciplina.
- > Una informació sobre els trets principals de la proposta formativa, en termes de mida i característiques dels grups d'estudiants, percentatges de presencialitat establerts, grau de flexibilitat prevista, etc.
- > Una explicació sobre els principals mètodes d'interacció dels estudiants amb professors i altres estudiants, així com de la promoció de la participació activa de l'estudiantat, la retroalimentació de tasques, temps de resposta a les consultes, etc.
- > Una explicació dels mètodes previstos de coordinació horitzontal i vertical, amb indicació precisa de les mesures adoptades per a la coordinació del professorat mitjançant les TIC al llarg del curs.

Per altra banda, en el cas de **titulacions amb més d'una modalitat**, el pla d'estudis ha de mantenir una sèrie d'aspectes comuns que han de ser idèntics amb independència de cada modalitat. Aquests son:

- > l'estructura del pla d'estudis format per mòduls, matèries, assignatures, amb la seva denominació, el seu caràcter (bàsic, obligatori, optatiu, etc.) i els ECTS associats.
- > els resultats d'aprenentatge formulats en continguts, habilitats i competències, associats a cada matèria.

En el cas que s'estableixen diferències en el desplegament temporal de les matèries en funció de la modalitat, s'ha d'assegurar la coherència del procés d'ensenyament/aprenentatge. També cal informar si s'estableixen diferències en els calendaris d'implantació de les diferents modalitats.

6. Personal acadèmic i de suport

Les titulacions que s'imparteixen en modalitat d'ensenyament semipresencial o no presencial han d'aportar la informació següent:

- > Estructura, perfil (en termes de categoria, acreditació, àmbit de coneixement), dedicació i rol del personal acadèmic que participa en la docència de la titulació
- > Professorat que dissenya i coordina la titulació. Aquest professorat ha de pertànyer al cos de professorat propi (estable) del centre, estar en possessió del títol de doctor/a i disposar de l'acreditació d'alguna agència avaluadora, i ha de comptar amb experiència docent i investigadora en la disciplina.

- > Manera de computar la dedicació del professorat a aquestes modalitats, amb l'objectiu de valorar l'adequació dels recursos humans necessaris per al seu correcte desenvolupament.
- > Nombre màxim d'estudiants per docent per cada grup.
- > Justificació del fet que es disposa de professorat amb formació o amb experiència en docència no presencial, així com en l'ús de tecnologies associades als ensenyaments virtuals. En el cas que el professorat no disposi d'experiència, la universitat garantirà que aquest s'haurà format abans d'iniciar la docència en aquestes modalitats.

Des d'un punt de vista institucional, s'ha de garantir que el professorat compta amb infraestructures de suport docent i tecnològic en tot moment. Cal disposar d'un pla de formació continuada del professorat on s'abordin, entre altres, aspectes relacionats amb les tecnologies per als ensenyaments a distància, el model pedagògic i la innovació docent.

La institució d'educació superior ha de disposar de personal de suport a la docència amb experiència en entorns d'ensenyament no presencial.

7. Recursos materials i serveis

Les titulacions que s'imparteixin en modalitat d'ensenyament semipresencial o no presencial han d'aportar informació sobre el campus virtual i la resta de recursos i serveis digitals que es preveuen emprar en la docència. Aquesta informació ha d'incloure:

- > Els referents tecnològics de la plataforma. Cal justificar l'opció tecnològica triada basant-se en referents d'altres aplicacions/programaris. D'altra banda, cal indicar si el sistema o la plataforma que s'ha escollit disposa d'alguna certificació reconeguda.
- > La idoneïtat/funcionalitat del programari amb relació a les necessitats de la docència no presencial.
- > Els mecanismes pels quals s'ha assegurat la usabilitat del programari i l'accessibilitat pel que fa a l'alumnat amb necessitats educatives especials. La infraestructura tecnològica ha d'estar testada suficientment abans del seu ús.
- > La robustesa del programari. Com a indicadors d'aquest criteri es poden considerar el nombre de connexions simultànies que aguanta el sistema i, en especial, els tests funcionals, d'integritat i de càrregues que l'asseguren.
- > El compromís de disponibilitat de l'aplicació i les mesures per aconseguir-lo (duplicats, sistemes de redundància, sistemes de control, etc.).
- > Un pla de seguretat de la informació que inclogui:

- Mesures de seguretat electrònica (persones usuàries, encriptació, sistemes de còpies de seguretat) per assegurar la validesa i la integritat de la informació.
- Un sistema centralitzat que proporcioni suport a la creació i manteniment de la infraestructura per a l'ensenyament a distància o semipresencial.
- > La garantia de l'accés de l'alumnat als recursos i materials d'aprenentatge, com per exemple a biblioteques en línia, així com la disponibilitat d'informació sobre com utilitzar aquests recursos.
- > Els mecanismes utilitzats per garantir la identitat de l'alumnat i evitar el frau.
- > Els recursos humans de suport i manteniment de sistemes i plataformes, les funcions i l'explicitació de si s'ofereix atenció 24 hores al dia, 365 dies a l'any.
- > Els acords o contractes de servei en el cas que el sistema o la plataforma s'hagi externalitzat.

8. Qualitat dels resultats dels programes formatius

En el cas de les titulacions que s'imparteixen en modalitat no presencial, poden disposar d'indicadors propis d'aquesta modalitat.

En el cas de les **titulacions que s'imparteixen en més d'una modalitat**, si els resultats acadèmics previstos o els resultats obtinguts (en el cas dels informes de seguiment i acreditació) presenten diferències entre modalitats, cal aportar una justificació sobre els motius d'aquests resultats, per exemple, relacionats amb el perfil d'estudiantat, o amb la modalitat de matrícula (a temps complet o a temps parcial) majoritària en cada modalitat d'ensenyament.

9. Sistema intern de garantia de la qualitat

Les titulacions que s'imparteixen en modalitat d'ensenyament semipresencial o no presencial, la universitat ha d'especificar en els processos/procediments del SGIQ les particularitats d'aquestes modalitats d'ensenyament. Entre les particularitats, s'han de tenir en compte aspectes com:

- > La disponibilitat d'informació qualitativa i quantitativa sobre, com a mínim, l'accés, el desenvolupament, la satisfacció i els resultats acadèmics dels estudiants, que permeti una anàlisi segmentada segons la modalitat d'ensenyament.
- > La garantia que els estudiants que participen en les modalitats semipresencial o no presencial es troben representats en l'estructura orgànica del SIGQ i en el conjunt d'òrgans de representació.

Annex I. Documents de referència

- > The Standards and Guidelines for Quality Assurance in the European Higher Education Area (ESG). Approved by the Ministerial Conference in May 2015.
- > ENQA (2018). Considerations for quality assurance of e-learning provision. Report from ENQA Working Group VIII on Quality Assurance and E-Learning.
- > AQU (2019). [Guia per a l'elaboració i la verificació de les propostes de titulacions universitàries de grau i màster.](#)
- > AQU (2020). [Guia per a l'acreditació de les titulacions universitàries oficials de grau i màster.](#)
- > Red Española de Agencias de Agencias de Calidad Universitaria REACU (2018). Orientaciones para la elaboración y evaluación de títulos de grado y máster en enseñanza no presencial y semipresencial. Documento creado por la Red Española de Agencias de Calidad Universitaria.
- > Resolución de 6 de abril de 2021, de la Secretaría General de Universidades, por la que se aprueban recomendaciones en relación con los criterios y estándares de evaluación para la verificación, modificación, seguimiento y renovación de la acreditación de títulos universitarios oficiales de Grado y de Máster ofertados en modalidades de enseñanzas virtuales e híbridas.
- > TeSLA (2019). [Framework for the Quality Assurance of e-assessment](#)

Els document Criteris per a l'avaluació de titulacions amb modalitat d'ensenyament no presencial o semipresencial s'ha aprovat per la Comissió d'Avaluació Institucional i de Programes el dia 8 d'abril de 2022.